

Cada any, milers de persones ixen al carrer per commemorar el 25 d'Abril, convocades per Acció Cultural. En la imatge, la manifestació de 2009.

Miquelets del segle XXI

Quan, el 18 de febrer de 2011, Acció Cultural (ACPV) va haver de tancar els últims repetidors que transportaven el senyal de TV3 al País Valencià a causa del setge econòmic i jurídic a què l'estava sotmetent el govern de Francisco Camps, ningú d'aquesta associació cívica s'imaginava la reacció popular que es va desencadenar. L'apagada va tenir lloc poc de temps després del Telenotícies del vespre. Durant la nit, la notícia va començar a córrer, però fou al matí següent quan les xarxes socials n'anaren plenes. L'explosió de ràbia contra la Generalitat Valenciana va cristal·litzar en l'etiqueta #sensesenyal. Al migdia, i per a sorpresa de molts, el *hashtag* havia esdevingut *trending topic*, això és, s'havia encimbellat com el tema més comentat en aquesta mena de patí de veïns que és Twitter.

Són la primera generació de valencians que han estudiat en català, els fills i les filles d'uns pares que durant la Transició van haver d'acceptar renúncies i frustracions. Deslliurats dels complexos dels seus progenitors, ben formats i criats en una xarxa de resistència social, cultural i política teixida al marge de l'hegemonia electoral del Partit Popular, demanen la paraula. Són la generació Obrint Pas, la generació de l'ofensiva.

Aquell dia marcà una fita en molts sentits. A les formes tradicionals de mobilització que havia utilitzat el nacionalisme valencià fins aleshores, s'hi incorporava el model de mobilització

2.0. La manifestació continuava tenint vigència —és clar!— però s'hi afegia una nova forma de refús anomenada activisme digital. El matí del 19 de febrer, ACPV es va veure aclaparada

per l'onada de solidaritat sorgida espontàniament.

Amb tota probabilitat, aquell rebombori internàutic no hauria estat possible sense la implicació de la joventut de tots els Països Catalans i molt especialment del País Valencià. Van ser milers els i les joves –al capdavant, al voltant del 60% de les persones amb compte al piulador són menors de 35 anys– que aquell matí mostraren la seua disconformitat amb el govern de Francisco Camps a través de les xarxes.

Comptat i debatut, aquella mobilització va posar en evidència de forma directa la implicació del jovent en els assumptes del país. La reacció no va sorgir per generació espontània. Ans al contrari, posava de manifest que al País Valencià en aquest i en molts altres assumptes hi ha una generació de joves inquietos, compromesos i que se senten vinculats al país. Són la generació que han fet colla en les Trobades d'Escola Valenciana; la generació que han passat per alguns dels deu casals Jaume I que hi ha disseminats pel País Valencià; que han anat a València a participar en la manifestació del 25 d'Abril que cada any organitza Acció Cultural; que barregen les inquietuds socials i les nacionals; que han viatjat fins a les entranyes del país per participar en l'Aplec dels Ports o han baixat al sud per no perdre's el Rock a la Marina; que viuen amb tanta normalitat com els deixen el fet de pensar i expressar-se en el seu idioma; i que, sobretot, han tingut la benastrugança de ser la primera generació de la història dels valencians que han estudiat en català.

Gent de la terra. Precisament els anhels i les inquietuds d'aquesta generació han estat la font d'inspiració dels Obrint Pas, un grup que des del compromís social i nacional ha esdevingut el fenomen musical més important que ha tingut lloc al País Valencià en les tres últimes dècades. Avui, 20 anys després d'iniciar una singladura que ara interrompen de forma "indefinida", els Obrint Pas mantenen una capacitat de convocatòria com cap altre grup valencià. Per a aquells que avui tenen entre 15 i 35 anys, la banda que lidera Xavi Sarrià, és un referent. "La seua música ha acompanyat la trajectòria

vital de molta gent", apunta Laia Mas, estudiant de periodisme, qui encara recorda la primera volta que amb "només 14 o 15 anys" va acompanyar el seu germà gran a un concert.

L'etiqueta "generació Obrint Pas" que hem utilitzat en la portada d'aquest setmanari pot resultar controvertida a ulls d'alguns (i potser ho és, perquè els fenòmens de la vida són massa complexos per a anar posant-hi etiquetes amb voluntat totalitzadora) però ningú no pot discutir que els Obrint Pas han esdevingut el símbol més visible, alhora que un element cohesionador, de la generació que va nàixer entre el final dels setanta i la meitat dels noranta i se sent compromesa amb el país. Si Al Tall va donar veu als qui un dia van eixir al carrer reclamen "llibertat, amnistia i estatut d'autonomia", el grup

de Benimaclet ha estat la banda sonora d'una generació que vol obrir-se pas. Com han escrit Antoni Rubio i Hèctor Sanjuan en el seu llibre *Del Sud. El País Valencià al ritme dels Obrint Pas*, la seua música ha tingut "un efecte mobilitzador entre el jovent molt més gran que qualsevol sigla o proclama política perquè, com deia Fuster, [les cançons] continuen essent 'més revulsives, més cantades i més directes'". De fet, molts professors de català del País Valencià han utilitzat les lletres que escriu Xavi Sarrià com a material didàctic. Tomàs Llopis és professor de literatura catalana a l'institut Enric Valor de Pego i sap de molts companys que hi han recorregut. Per a Llopis, la música dels Obrint Pas "ha fet un gran paper". "En tot procés de reconstrucció nacional cal que hi haja dos components im-

Els Obrint Pas, a ulls contemporanis

Xavi Ginés, Antoni Rubio, Marta Sorlí i Laia Mas han nascut al País Valencià entre les dècades dels setanta i els noranta. Representen una generació de joves que, des de vessants diferents, treballen en el dia a dia i de forma anònima per la reconstrucció nacional i la mobilització social. Formen part de la generació que hem anomenat "Obrint Pas". EL TEMPS els va convocar la setmana passada a una taula rodona per parlar sobre el grup i quina ha estat la seua influència.

Per a Xavi Ginés, la banda de Benimaclet "és filla de l'època en què vivim. Durant una etapa, la música que s'identifica amb el catalanisme tenia un estil molt marcat. En canvi, Obrint Pas té la virtut d'unir la varietat estilística que en aquell moment existia en les cultures juvenils". A més, apunta, no van limitar les temàtiques a les inquietuds nacionals sinó també a les qüestions socials, la qual cosa provoca que "connecte amb facilitat amb les classes populars". Això, diu Ginés, "ha servit perquè molta gent castellanoparlant s'haja incorporat a la música en català". Tot plegat, afegeix Laia Mas, estudiant de periodisme, "ha contribuït a prestigiar i normalitzar la llengua, però també ha fet arribar un missatge combatiu i a favor del fet nacional a un sector de la població que abans no es preocupava d'això". Per a Marta Sorlí, diplomada en treball social, "en un context que en ocasions encara és hostil", la bona acceptació que ha aconseguit Obrint Pas ha legitimitat la posició dels joves nacionalistes valencians: "Han donat veu a una manera de fer i pensar que no estaven ben vistes. Proporciona legitimitat per a dir: 'A mi m'agrada la meua terra i vull lluitar per ella. I no tinc vergonya per dir-ho'. Ens han desacomplexat".

Per la seua banda, Antoni Rubio no s'està de recordar el seu paper cohesionador. "Quan es parlava de cultura catalana històrica –apunta– es parlava de l'aportació valenciana d'Ausiàs March i de Joanot Martorell, però semblava com que a partir del segle XV totes les aportacions es restringien al Principat. Això ho trenquen de manera radical els Obrint Pas, perquè és música feta des del País Valencià però que té predicament a tots els Països Catalans. El fet que els adolescents facen mans i mànegues per veure un grup valencià fa molt més país que milers de diners públics".

PRATS I CAMPS

LAIA MAS

22 anys ■ Sella (Marina Baixa)

Laia viu a València, on estudia quart de periodisme, dedicació que compagina amb la secretaria general del Bloc d'Estudiants Agermanats (BEA). El Rock a la Mar, el Festaborigen, el Feslloch i el Festhivern... formen part del seu calendari festiu. Des dels 15 anys tampoc no falta a les manifestacions del 25 d'Abril que organitza Acció Cultural. Els Obrint Pas, diu, "han contribuït a normalitzar la llengua, però també a fer arribar un missatge combatiu i a favor del fet nacional a un sector de població que abans no es preocupava per això".

PRATS I CAMPS

XAVI GINÉS

39 anys ■ Castelló (Plana Alta)

Amic personal de Xavi Sarrià, ha sigut un dels molts xofers de la furgoneta amb què els Obrint Pas han fet país. Militant de Maulets, l'Assemblea Nacional d'Estudiants i Benimaclet Viu, fou fundador del centre social Terra, un lloc de referència del barri on ara viu. Com a agent de desenvolupament local de Benlloch (Plana Alta), ha estat impulsor del Feslloch, on també han actuat els Obrint Pas, un grup gràcies al qual "molta gent castellanoparlant s'ha incorporat a la música en català".

prescindibles: un discurs racional i ben articulat sobre les raons d'identitat; i per l'altra banda, cal que hi haja un element que provoqe reaccions favorables de caràcter emotiu i sentimental, que faça vibrar les persones", explica Llopis, qui també és membre de junta directiva d'Acció Cultural del País Valencià.

Un país en moviment. Al capdavall, els Obrint Pas formen part d'aquest País Valencià que s'ha anat covant al marge de l'oficialitat, el que no surt en les notícies de Canal 9 ni rep la més mínima atenció institucional. "En aquest país nostre hi ha dos països —explica Tomàs Llopis, membre de la junta directiva d'ACP—: d'una banda, hi ha el país fictici, l'oficial, el que ens ha volgut vendre el PP i han reproduït els mitjans de comunicació espanyolistes; de l'altra, hi ha el país que viu, que treballa, que batega, que manté la cultura valenciana, que fa propostes a pesar de tots els entrebanes". Enfront de la València dels Calatraves, les terres mítiques, les fórmules i les copes de l'Amèrica, els grans projectes i els

somnis de grandesa, hi ha la València dels Salvem el Cabanyal, les associacions en defensa del territori, Acció Cultural, el Col·lectiu de Músics Ovidi Montllor, els Tirant de Rock, Escola Valenciana amb les seues Trobades i una tirallonga interminable d'entitats cíviques que, des de diferents camps i arreu del territori, treballen de manera anònima i altruista per mantenir encesa la flama. Són "els dos països" de què parlava Llopis. Mentre en els últims 20 anys els de la gavina han teixit xarxes clientelars i han creat comunitats d'interessos, la societat civil s'ha articulat per configurar moviments propis i, en molts casos, per acabar encarregant-se de les tasques que, en un país normal, haurien d'assumir i dur a terme les institucions. Tot plegat obliga la societat civil a "viure sempre en la trinxera", en paraules de Llopis, circumstància que, al seu parer, té avantatges i inconvenients. "L'inconvenient és haver de treballar a pesar de —i a vegades en contra de— l'oficialitat, la qual cosa resulta molt sacrificada. L'avantatge és que aquesta capacitat de resistència ens enforteix i ens garanteix que avancem

amb consistència. Treballar contracorrent esperona i estimula", diu.

La generació que som. És enmig d'aquesta invisibilitat on han crescut els milers de joves que per primera volta han anat a l'escola en català. Des que l'any 1983 el govern de Joan Llerma aprovà la llei d'Ús i Ensenyament en Valencià (LUEV) milers de joves han pogut cursar els seus estudis en una llengua que feia 300 anys que estava perseguida. Tot i ser lluny del model d'immersió de Catalunya i les Illes, la LUEV ha estat el ferment d'alguna cosa nova. No és gens casual, de fet, que els Obrint Pas nasqueren al Benlliure, un dels primers instituts que a València va incorporar l'anomenada "línia en valencià". "Aquesta generació —apunta Llopis— ha viscut l'escolarització en valencià amb total normalitat. El fet que l'idioma propi esdevinga la llengua vehicular de l'escola contribueix a prestigiar-la i, sobretot, és el vehicle a través del qual es pren consciència d'altres problemàtiques". Molts dels qui a mitjan anys vuitanta i inicis dels noranta estudiaren en la línia són els

PRATS I CAMPS

MARTA SORLÍ**26 anys ■ Alcalà de Xivert (Baix Maestrat)**

Junt amb la seua germana, Marta es va introduir en la música en català a través dels Lax'n Busto. Després va conèixer Obrint Pas i "els de la dolçaineta" –com els deia sa mare–, es van convertir en el fil musical de casa seua. L'any 2005, com a organitzadora de les festes de Santa Teresa, els va dur a tocar al poble "i fou tot un èxit". "Obrint Pas dóna legitimitat per a dir 'a mi m'agrada la meua terra i vull lluitar per ella'", diu. Marta és diplomada en treball social i és portaveu de Compromís a Ports-Maestrat.

PRATS I CAMPS

ANTONI RUBIO**35 anys ■ Esplugues de Llobregat (Baix Llobregat)**

Criat des dels cinc anys a València, és llicenciat en filologia catalana. Fins l'any 2007 va exercir com a periodista, passió que ara ha substituït per la docència a l'institut San José de València. L'any 2007 publicà junt amb el també periodista Hèctor Sanjuan 'Del Sud. El País Valencià al ritme dels Obrint Pas'. El grup nascut a Benimaçlet són un "exponent", segons Antoni, que "la nostra forma de pensar i d'entendre el món no està obsoleta. Ells han obert el camí per on hem de tirar".

qui es troben a les Trobades d'Escola Valenciana, alimenten les manifestacions del 25 d'Abril, omplien els concerts de la munió de grups que avui canten en català i reclamen poder viure en la llengua dels seus iaïos. Són, com les milícies dels miquelets que durant la guerra de Successió lluitaren per la causa austriacista, un batalló de joves disposats a utilitzar les armes de la creativitat i la convicció per obrir-se pas.

Són, a més, persones en el trànsit cap a la vida adulta que, gràcies als millors resultats acadèmics dels alumnes de la línia –com ha constatat l'Institut Valencià d'Avaluació i Qualitat Educativa–, tenen més possibilitats de fer-se un lloc i progressar. Es tracta, segons apunta el professor de la Universitat de València, Rafael Castelló, d'una "generació nascuda i socialitzada en democràcia; que han viscut amb certa normalitat la qüestió autonòmica i idiomàtica; i que, al contrari que els seus pares, tenen més superats els conflictes d'identitat". Segons aquest sociòleg i ex-militant d'Unió del Poble Valencià (predecessor del Bloc), en un context de crisi i de revisió com l'actual, aquesta "genera-

ció Obrint Pas" pot ser "el pal de paller d'una alternativa sociopolítica diferent de les que fins ara han estat dominants". "Abans de la dècada dels noranta la gent que militàvem en el nacionalisme i teníem consciència de país érem més aviat minoritaris i marginals", diu. I hi afegeix: "Potser ara també són minoritaris en el conjunt de la societat però hi ha àmbits crítics als quals també es poden contagiar les inquietuds nacionals. Dins d'aquest conjunt minoritari crític sí que són majoritaris i el fet de tenir un bon capital humà i uns nivells formatius alts juga al seu favor". Segons Rafa Castelló, "aquesta generació ha d'agafar el bou per les banyes i fer el canvi. El futur és per i per a ells".

Com Castelló, Tomàs Llopis també creu que hi ha saó per a ser optimistes. La base social del valencianisme, diu, s'ha ampliat gràcies en bona mesura al treball que s'ha fet des de les aules. "La 'generació Obrint Pas' està cridada a comandar una nova època per als valencians i les valencianes. Són gent jove, dinàmica, que ha acumulat experiències i amb bona formació. Ells tenen l'obligació històrica d'assolir el poder

polític per a reconstruir aquest país des del govern perquè, al capdavant, com va dir Fuster, "tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres".

Antoni Rubio, autor del llibre *Del Sud. El País Valencià al ritme dels Obrint Pas* opina que "encara hi ha molt de camí a fer", però creu que la capacitat de resistència mostrada fins ara és un bon bagatge a partir del qual continuar obrint portes. "Aquesta generació ha madurat com a persona en un context d'hegemonia conservadora. Haver reeixit en aquest context té molt de mèrit. Que s'haja continuat fent via a pesar de tots els entrebancs és simptomatologia que alguna cosa de vigorosa es mou per sota de la superfície", diu. I hi afegeix: "Si ací estiguérem en l'època dels jocs florals, amb quatre sainets i tocant la viola no els fariem por [al PP]. Però s'està construint un discurs modern, innovador i creatiu. És per això que se censura Obrint Pas en Canal 9, que trauen el fantasma del tripartit, volen carregar-se la línia en valencià; o obliguen a apagar TV3".

Violeta Tena